

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.о. ректора університету

Сергій ПАНЧЕНКО

«03» жовтня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування за освітньо-професійною програмою
«Організація перевезень і управління на транспорті» для участі у конкурсі щодо
зарахування на навчання за освітнім ступенем **магістр**

Харків – 2025 р.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступні випробування прийому на підготовку фахівців ступеня «магістр» в Українському державному університеті залізничного транспорту проводяться у вигляді фахового вступного випробування.

Фахове вступне випробування – це комплексне кваліфікаційне випробування, мета якого полягає у перевірці знань та практичних навичок вступників з дисциплін, що відносяться до циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих.

Мета фахового вступного випробування – перевірка й оцінка знань вступників з професійно-орієнтованих дисциплін.

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені абітурієнти, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст.

Ця програма фахового випробування вступників складена з метою встановлення фактичної відповідності досягнутого рівня кваліфікації вимогам Стандарту вищої освіти України та Освітньо-професійної програми. Програма спрямована на організацію самостійної роботи вступників для підготовки до фахового випробування; роз'яснення структури та організації фахового випробування; змісту навчальних дисциплін, за якими проводиться випробування, а також критеріїв оцінювання з метою забезпечення прозорості процесу прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр із освітньої програми «Організація перевезень і управління на транспорті».

Зміст програми складено на підставі освітніх компонентів, направлених на реалізацію компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти спеціальності J7 «Залізничний транспорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та з урахуванням специфіки освітньо-професійної програми «Організація перевезень і управління на транспорті».

Завдання фахового вступного випробування вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр містять питання з дисциплін, які відповідають обраній спеціальності.

Під час підготовки до фахового вступного випробування вступникам рекомендується повторити матеріал прослуханих лекцій або ознайомитись з матеріалами, які наведено в списку рекомендованих джерел.

Основна частина
(змістовий опис теоретичної частини навчальних дисциплін, за якими
проводиться випробування)

Навчальна дисципліна «Залізничні станції та вузли»

1. Основні елементи залізничних станцій [1, 4]
 - 1.1 Колійний розвиток залізничних станцій.
 - 1.2 Стрілочні переводи.
 - 1.3 Граничні стовпчики та поїзні світлофори.
2. Дільничні станції [1, 2, 3, 4]
 - 2.1 Призначення та класифікація дільничних станцій.
 - 2.2 Основні пристрої дільничних станцій.
 - 2.3 Технологія роботи дільничних станцій.
3. Сортувальні станції [1, 3, 4]
 - 3.1 Призначення та класифікація сортувальних станцій.
 - 3.2 Основні пристрої сортувальних станцій.
 - 3.3 Технологія роботи сортувальних станцій.
4. Сортувальні пристрої [1, 5]
 - 4.1 Призначення, класифікація та характеристика сортувальних пристроїв.
 - 4.2 Проектування висоти і поздовжнього профілю сортувальних пристроїв.
 - 4.3 Технологічні розрахунки сортувальної гірки.
5. Пасажирські комплекси [1, 6]
 - 5.1 Призначення, класифікація та характеристика пасажирських комплексів.
 - 5.2 Аналіз основних схем пасажирських станцій.
 - 5.3 Аналіз схем пасажирських технічних станцій.
6. Вантажні станції [1, 7]
 - 6.1 Призначення, класифікація, основні операції та пристрої вантажних станцій.
 - 6.2 Аналіз основних схем вантажних станцій загального користування.

Навчальна дисципліна «Управління експлуатаційною роботою»

1. Основні принципи організації перевезень на залізницях України
 - 1.1 Поїзди. Класифікація поїздів [8, 9].
 - 1.2 Класифікація поїздо- і вагонопотоків [10].
2. Маневрова робота на станціях
 - 2.1 Класифікація маневрових операцій [11].
 - 2.2 Розформування – формування составів з сортувальної гірки [11].
 - 2.3 Технологія та нормування операцій по закінченню формування составів [11].

3. Станції і технологія їх роботи

3.1 Класифікація станцій за своїм призначенням і основним характером роботи [12].

3.2 Технологія роботи дільничної станції [13].

3.3 Технологія роботи сортувальної станції [10].

4. Графік руху поїздів

4.1 Класифікація ГРП [14].

4.2 Елементи ГРП [14].

4.3 Загальні принципи побудови ГРП [14].

5. Пропускна спроможність залізничних ліній

5.1 Поняття про пропускну і провізну спроможність лінії [14, 15].

5.2 Визначення пропускнуої спроможності паралельного графіка [14, 15].

5.3 Визначення пропускнуої спроможності непаралельного графіка [14, 15].

Навчальна дисципліна «Вантажні перевезення»

1. Види вантажних відправок і сполучень [16]

2. Планування ресурсного забезпечення перевезень. Методи і форми контролю за вантажними перевезеннями. Штрафні санкції до порушників правил перевезень [16]

3. Обґрунтування вибору рухомого складу [16]

4. Вимоги до організації транспортного процесу. Тара і пакування вантажу. Пакетування та маркування вантажів [16]

5. Технологія роботи станції з приймання і навантаження вантажів. Пломбування вагонів і контейнерів [16]

6. Правила складання актів. Порядок пред'явлення претензій [17]

Навчальна дисципліна «Організація роботи промислового транспорту»

1. Місце промислового транспорту в єдиному транспортному процесі [18]

2. Спеціалізовані та нетрадиційні види промислового транспорту [18]

3. Промисловий транспорт як частина транспортного комплексу країни [18]

4. Управління промисловим залізничним транспортом [18]

5. Організація роботи підприємств промислового залізничного транспорту [18]

Навчальна дисципліна «Технологічні основи транспортного експедирування»

1. Загальні засади транспортного експедирування [19]

2. Нормативне регулювання транспортно-експедиторської діяльності [19]

3. Організація та технологія транспортного експедирування [19, 20]

4. Документальне забезпечення транспортно-експедиторської діяльності [19]

5. Претензійно-позовна робота у транспортному експедируванні [20]

2 ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ ДЛЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Групова відправка – це:

- А) партія вантажу за однією накладною, для перевезення якої надається не менше двох вагонів, але менше маршруту;
- В) партія вантажу, запропонованого за однією накладною, для перевезення якої не потрібно надання окремого вагона;
- С) партія вантажу за однією накладною в такій кількості, для перевезення якої потрібно надання окремого вагону;
- Д) партія вантажу за однією накладною для перевезення в універсальному контейнері.

Згідно з договором про організацію перевезень відправник надає залізниці відправлення місячне замовлення на перевезення вантажів за формою:

- А) ГУ-12
- В) ГУ-11
- С) ГУ-6а
- Д) ГУ-46

До думпкарів відносяться:

- А) саморозвантажувальні вагони, кузов яких при розвантаженні нахиляється в той чи інший бік пневматичним пристроєм
- В) саморозвантажувальні бункерні вагони, кузов яких має форму воронки, а в нижній частині розташовані розвантажувальні люки
- С) спеціальні вагони для перевезення цементу
- Д) вагони, що обладнані машинною холодильною або обігрівальною установками

Огляд придатності вагонів для навантаження конкретного вантажу, його стану та забезпечення збереження вантажу – це:

- А) технічний огляд
- В) комерційний огляд
- С) митний огляд
- Д) прикордонний огляд

Акти загальної форми складаються для засвідчення обставин, що виникли в процесі перевезення вантажу і можуть бути підставою для матеріальної відповідальності у випадку:

- А) невідповідності найменування, маси і кількості місць наявного вантажу даним, зазначеним у накладній
- В) повернення залізниці вкраденого вантажу
- С) відмови вантажовласника від підписання облікової картки виконання плану перевезень вантажів
- Д) пошкодження або псування вантажу

3 КРИТЕРІЇ, СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені вступники, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст. Згідно з Правилами прийому до університету в 2025 році, які погоджені з Міністерством освіти і науки України, оцінювання знань вступників на фахових вступних випробуваннях здійснюється за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Фахові випробування проводяться за тестовими технологіями. Тест складається з 20 питань. Кожне правильне питання оцінюється в 5 балів, неправильне – 0 балів. Для виконання всіх завдань вступнику надається 40 хвилин та одна спроба.

Згідно з Правилами прийому до університету в 2025 році можливо проводити дистанційну перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей. Фахове вступне випробування вступник може скласти як безпосередньо в університеті, так і онлайн, приєднавшись до ZOOM-конференції в зазначений час.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів фахове вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 120 до 200 балів.

4 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1 Залізничні станції та вузли: навчальний посібник / І. В. Берестов, Г. В. Шаповал, М. Ю. Куценко та ін.; за ред. І. В. Берестова. Харків: Райдер, 2012. 464 с.

2 Залізничні станції та вузли. Дільничні станції: приклади і розрахунки : навчальний посібник / М. І. Березовий, М. П. Божко, В. В. Малашкін та ін. Дніпро: Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. 182 с.

3 Чернецька-Білецька Н. Б., Михайлов Є. В., Семенов С. О. Технологія та управління роботою залізничних станцій: навчальний посібник. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 292 с.

4 Довганюк С. С., Зеркалов Д. В. Залізничні станції України. У трьох книгах. Навчальний посібник / за редакцією Д. В. Зеркалова. Київ: Основа, 2009. 253 с.

5 Галузеві будівельні норми України. Споруди транспорту. Сортувальні пристрої залізниць. Норми проектування. ГБН В.2.3-37472062-1:2012: Затв.: Наказ Міністерство інфраструктури України 17.01.2013 р. № 25. Київ: Міністерство інфраструктури України, 2012. 112 с.
https://document.vobu.ua/wp-content/uploads/DBN/GBN_V.2.3-37472062-1_2012.pdf

6 Вимоги до проектування основних пристроїв на роздільних пунктах. Пасажирські комплекси: конспект лекцій з дисципліни «Залізничні станції та вузли». Частина 5 / В. І. Крячко, І. В. Берестов, К. В. Крячко, М. Ю. Куценко. Харків: УкрДАЗТ, 2010. 74 с. <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/4759>

7 Вимоги до проектування основних пристроїв на роздільних пунктах. Проектування вантажних станцій: конспект лекцій з дисципліни «Залізничні станції та вузли». Частина 6 / В. І. Крячко, І. В. Берестов, К. В. Крячко, М. Ю. Куценко. Харків: УкрДАЗТ, 2010. 117 с.
<http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/4758>

8 Інструктивні вказівки з організації вагонопотоків на залізницях України (ЦД-0053). Затв. і введені в дію Наказом Укрзалізниці від “29” грудня 2004 р № 1028-ЦЗ.К.: Укрзалізниця. 2004. 76с.

9 Правила технічної експлуатації залізниць України. Затв. і введені Наказом Міністерства транспорту України від 20 грудня 1996 року N 411. К.: Укрзалізниця. 1996. 97с.

10 Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи сортувальної станції. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 22.12.2009 р. № 715-Ц. К.: Укрзалізниця. 2009. 156с.

11 Методичні вказівки з розрахунку норм часу на маневрові роботи, які виконуються на залізничному транспорті Затв. і введені в дію Наказом Укрзалізниці від 25.03.2003 № 072-ЦЗ. К.: Укрзалізниця. 2003. 85 с.

12 Загальне положення про залізничну станцію. Затв. і введено в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України 30.12.2004 № 1041-ЦЗ. К.: Укрзалізниця. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1041328-04#Text>.

13 Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи дільничної станції. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 03.03.2010 р. № 163-Ц. К.: Укрзалізниця. 2010. 138 с.

14 Управління експлуатаційною роботою. Графік руху поїздів : навчальний посібник / А. В. Прохорченко, О. А. Малахова, Г. М. Сіконенко та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 263 с.

15 Інструкція з розрахунку наявної пропускної спроможності заліниць України. Затв. і введені в дію Наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 14.03.2001 р. № 143/Ц. К.: Транспорт України. 2002. 374 с.

16 Вантажні перевезення на залізничному транспорті: підручник. Ч. 1. / О. В. Лаврухін, Г. С. Бауліна, О. М. Костенніков, Г. Є. Богомазова. Харків: УкрДУЗТ, 2015. 260 с.

17 Вантажні перевезення на залізничному транспорті: підручник. Ч. 2. / О. В. Лаврухін, Д. І. Мкртичян, М. Ю. Куценко, А. О. Ковальов, Я. В. Запара. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 237 с.

18 Ковальов А. О., Запара Я. В., Шпатіна О. О. Організація роботи промислового транспорту : конспект лекцій. Ч.1. Харків: УкрДУЗТ, 2024. 81 с.

19 Ковальов А. О., Продащук С. М., Шпатіна О. О. Технологічні основи транспортного експедирування: конспект лекцій. Ч. 1. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 73 с.

20 Технологічні основи транспортного експедирування: конспект лекцій. Ч. 2. / А. О. Ковальов, С. М. Продащук, О. О. Шпатіна, Г. С. Бауліна. Харків: УкрДУЗТ, 2024. 79 с.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри управління вантажною і комерційною роботою, протокол № 7 від «17» січня 2025 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Організація перевезень і
управління на транспорті»
д.т.н., професор

Олександр ЛАВРУХІН

Завідувач кафедри
управління вантажною і
комерційною роботою
к.т.н., доцент

Антон КОВАЛЬОВ

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету управління процесами перевезень Українського державного університету залізничного транспорту, протокол № 6 від «03» лютого 2025 р.

Декан факультету
управління процесами
перевезень
к.т.н., доцент

Максим КУЦЕНКО

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з науково-
педагогічної роботи
к.т.н., доцент

Владислав ПАНЧЕНКО